

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LULEÅ**

DOM
2017-11-27
Meddelad i Luleå

Mål nr
2451-17

KLAGANDE

1. Föreningen Nordulv, 875003-6868
Box 4022
650 04 Karlstad

2. Jaktkritikerna, 802441-4370
[Redacted]
[Redacted]

3. Jägareförbundet Örebro län, 875000-4049
[Redacted]
[Redacted]

4. Jägarnas Riksförbund Örebro län, 875701-2250
Saltsjögatan 15
151 71 Södertälje

5. Svenska Rovdjursföreningen, 883202-3264
Masthamnen
116 30 Stockholm

6. Wolf Association Sweden, 802454-4846
[Redacted]
[Redacted]

MOTPART

Länsstyrelsen i Örebro län
701 86 Örebro

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Örebro läns beslut den 28 september 2017,
dnr 218-5730-2017 (se bilaga 1)

SAKEN

Licensjakt på varg enligt jaktförordningen (1987: 905)

Dok.Id 93829

Postadress
Box 849
971 26 Luleå

Besöksadress
Skeppsbrogatan 43

Telefon
0920-29 54 90
E-post: forvaltningsrattenilulea@dom.se
www.domstol.se/forvaltningsratt

Telefax
0920-22 04 59

Expeditionstid
måndag–fredag
08:00–16:00

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandena.

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Örebro län har beslutat om licensjakt av två stycken vargar inom ett anvisat område. I beslutet anges att jakten får bedrivas under tiden 2 januari 2018 till och med den 15 februari 2018, eller till dess att länsstyrelsen avlyser jakten.

Beslutet förenades med bl.a. följande villkor:

- Länsstyrelsen beslutar, med undantag från jaktlagens förbud, att sökning efter vargspår får ske med hjälp av motordrivet fordon, men endast på befintligt vägnät.
- Länsstyrelsen erinrar om att jakten ska bedrivas med god jaktetik och att all hundanvändning ska präglas av detta. Länsstyrelsen rekommenderar att om drivande hund används bör två till tre hundar som förföljer varg användas samtidigt.

Skälen för beslutet framgår av bilaga 1.

PARTERNAS INSTÄLLNING**Vad Nordulv och Wolf Association Sweden anför**

Föreningen Nordulv och föreningen Wolf Association Sweden (WAS) har i gemensamt överklagande yrkat att beslutet ska upphävas. Föreningarna anför i huvudsak följande. Vargen uppnår inte gynnsam bevarandestatus. Den

beslutade jakten kommer i vart fall att försvåra upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus.

Av de enkätundersökningar som genomförts framkommer att acceptansen för varg är oförändrad jämfört med tiden före licensjakt. Av Naturvårdsverkets skrivelse framgår att de verksamheter som haft störst problem med vargförekomst är tamdjurhållning, renskötsel och jakt. Dessa verksamheter har kunnat fortgå och utvecklas trots den ökande vargpopulationen. De socioekonomiska effekterna är ytterst begränsade. Därmed faller detta syfte för länsstyrelsens beslut om licensjakt.

Vid inventeringen av varg framkom att antalet vargar uppgick till 355 stycken. Med beaktande av redan döda vargar understiger antalet vargar i landet 300 stycken. För det fall den illegala jakten uppgår till 15 procent är vargstammen nere på 255 vargar. Forskning visar att uppskattningsvis 10 – 30 procent av vargar i Sverige dödas illegalt. Vintern 2015/2016 lyckades fyra vargar invandra till Sverige varav tre av dem numera är döda. Länsstyrelsen har inte gjort sannolikt att vargstammen i Sverige uppnått gynnsam bevarandestatus.

Vad Jaktkritikerna anför

Jaktkritikerna har överklagat beslutet och yrkar att beslutet ska upphävas, Jaktkritikerna anför i huvudsak följande. Antalet vargar i Sverige uppnår inte gynnsam bevarandestatus vilket är en förutsättning för att tillåta jakt. Om den svenska vargstammen uppgår till 370 vargar eller fler behöver minst en ny immigrant från östligare populationer reproducera sig i den skandinaviska vargpopulationen per varggeneration (Naturvårdsverkets förvaltningsplan). Naturvårdsverket skriver vidare att om stammen ligger nära 270 individer behövs minst två nya reproducerande immigranter per fem års period. Beräkningen av antalet vargar är felaktig eftersom inventeringen inkluderar djur och revir som redan utplånats i 2017 års licensjakt. Det verk-

liga antalet vargar som beslutet grundar sig på är lägre än vad som anges i beslutet. Av propositionen en hållbar rovdjursförvaltning framgår att de stora rovdjuren år 2013 hade gynnsam bevarandestatus och att den ska be-hållas. Naturvårdsverket har fastslagit att gynnsam bevarandestatus bör sät-tas till 300 vargar. Högsta förvaltningsdomstolens avgörande från år 2016 talar i samma riktning. Av den senaste reproduktionen som skett år 2016 finns inga valpar kvar och den invandrade hanen är borta. Inavelsgraden hos den svenska vargstammen är densamma som för fem år sedan.

Vid inventeringen av varg som skett i maj 2017 beräknades antalet till 355 vargar dock räknas döda vargar in i detta antal. Antalet vargar beräknas uti-från omräkningsfaktor tio. Det utreds om inte omräkningsfaktorn borde vara åtta vilket medför att antalet vargar efter att redan döda vargar räknas bort uppgår till 240 vargar. Det finns inte utrymme att jaga någon varg alls under år 2018 för att säkra gynnsam bevarandestatus.

Vad Jägareförbundet Örebro län anför

Jägareförbundet Örebro län (Jägareförbundet) har yrkat att beslutet ska änd-ras på så sätt att licensjakten ska utökas till omfatta sex stycken vargar. Jä-gareförbundet yrkar även att tilläggsbeslut ska fattas till att omfatta samtliga vargar för det fall att reviret rymmer mer än sex stycken vargar. Jägareför-bundet anför i huvudsak följande. Hela reviret i Kindla ska tömmas på var-gar. Det medför oklarheter hur jaktens bedrivits under senare år om jaktutta-get begränsas till två vargar per revir. Detta särskilt om det i inledningen till licensjakten fälls ungdjur som inte är det revirhävande paret. Vid samman-trädet i viltförvaltningsdelegationen uttalades starkt stöd för att hela reviret bör tömmas. Tidigare beslut av länsstyrelsen har haft ett jaktuttag om sex vargar som utgångspunkt för att tömma ett revir. Även angränsande län har fattat beslut om licensjakt 2018 med den innebörden.

Vad Jägarnas Riksförbund Örebro län anför

Jägarnas Riksförbund Örebro län (JRF) yrkar att beslutet ska ändras till att omfatta 21 vargar som får fällas under licensjakt 2018 i Örebro län. JRF anför i huvudsak följande. Jakten syftar till att minska problemen som orsakas av varg samtidigt som acceptansen av varg ökar utan att det sker på bekostnad av vargens gynnsamma bevarandestatus. Med jakten kommer positiva följd effekter som färre oskygga vargar. Det bör även finnas utrymme för beslut om skyddsjakt inom ramen för den gynnsamma bevarandestatusen. Riksdagen har beslutat att en inriktning för vargpopulationen ska bestå av 170 – 270 vargar. Efter en spillningsinventering under 2017 visar resultaten på 330 vargar i Sverige. Efter en officiell inventeringsperiod har ytterligare 23 vargar identifierats. Föregående års inventering visade 355 vargar och årets inventering uppgår till närmare 350 vargar. Det är osannolikt att samtliga vargar upptäckts vid spillningsinventeringen varvid det verkliga antalet vargar sannolikt är högre.

Förvaltningen måste vara mer inriktad på människan och att minska skadenivåerna på både boskap och hundar samt öka acceptansen för varg. I samband med att vargen etablerar sig i nya områden minskar acceptanden för varg. En ökande vargpopulation leder till ökade tamdjursangrepp. En omfattande vargjakt leder till att vargarnas skygghet ökar. De vargar som uppvisar det mest oskygga beteendet och som rör sig i närheten av människor kommer att utsättas för ett högre jakttryck.

Vad Svenska Rovdjursföreningen anför

Svenska Rovdjursföreningen (Rovdjursföreningen) yrkar i första hand att beslutet ska upphävas och att förvaltningsrätten beslutar om inhibition för det fall målet inte är avgjort den 1 december 2017.

I andra hand, för det fall att beslutet inte upphävs, yrkas att tilläggsvillkor beslutas på följande sätt:

- att hund som används för att spåra varg ska vara bandad, alternativt om det kan säkerställas att jakthunden inte springer så fort att vargen utsätts för onödig påfrestning och om det kan säkerställas att jakten inte leder till direkt konfrontation mellan hund och varg kan,
- Antalet lösspringande jakthundar begränsas till en jakthund som förföljer vargen.

Rovdjursföreningen anför i huvudsak följande. Högsta förvaltningsdomstolen har i ett avgörande den 30 december 2016 fastställt Naturvårdsverkets bedömning att minst 300 vargar behövs för att vargen ska anses ha uppnått gynnsam bevarandestatus i Sverige. Det är viktigt att veta när på året populationsstorleken ska mätas för att kunna jämföras med referensvärdet 300 djur. En siffra som innefattar redan döda vargar kan inte jämföras med referensvärdet för gynnsam bevarandestatus eftersom ett referensvärde avser antalet levande vargar. Det är populationsstorleken precis före föryngring (födda valpkullar) som ska jämföras med referensvärdet för att bedöma om vargen har gynnsam bevarandestatus. Omräkningsfaktorn tio är svagt underbyggd och baseras på data från endast tre år. Efter ett vargforskningsprojekt har en ny omräkningsfaktor om 7,67 eller åtta presenterats. Inventeringsrapporten för säsongen 2016/2017 visar på 34 familjegrupper inom Sverige och sammanlagt 37,5 familjegrupper genom de som delas med Norge. Fyra av de svenska familjegrupperna har dock skjutits under vintern varvid antalet uppgår till 33,5. Med den nya omräkningsfaktorn uppgår antalet vargar i Sverige till 257 stycken. Under perioden den 1 oktober 2016 till den 30 april 2017 hittades DNA från högst 332 vargar varav 52 stycken är konstaterat döda. Antalet vargar som levde vid periodens slut uppgick alltså till högst 280 stycken.

Från inventeringssäsongen 2014/15 till inventeringssäsongen 2015/16 har en kraftig minskning skett av vargstammen och vargstammen har ännu inte återhämtat sig från minskningen. Vid en jämförelse med Finland kan anges

att vargen inte längre får skjutas där med anledning av art- och habitatdirektivet eftersom stammen minskat. Detsamma borde gälla för Sveriges del. Jakt ökar inte acceptansen för varg vilket framgår av två vetenskapliga studier som publicerats under år 2016.

Eftersom ett genflöde inte skett under mer än sju år före år 2016 kommer det under fem varggenerationer under det närmaste århundradet att behövas minst två reproduktioner mellan nya invandrade vargar som inte är besläktade med varandra.

Länsstyrelsen har även angett att skyddsjakt inte får användas i populationsreglerande syfte. Rovdjursföreningen vill poängtera att jakt på varg i syfte att reglera populationen saknar lagstöd i synnerhet när stammen inte når upp till gynnsam bevarandestatus. Vargen kan inte anses ha gynnsam bevarandestatus så länge artens utbredning är begränsad till mellersta Sverige.

Vargstammen i Örebro är långt under länets förvaltningsmål vilket är ett skäl mot att bevilja licensjakt. Örebro län har en beslutad miniminivå om fem årliga föryngringar. Viltförvaltningsdelegationens förvaltningsmål har ett beslutat inriktningsmål om 5,5 – 6 årliga föryngringar. Det senaste inventeringsresultatet visar på 3,8 föryngringar i Örebro län 2016. Argumentationen att skyddsjakt inte är en lämplig lösning är särskilt ovidkommande avseende Örebro län eftersom de inte når upp till länets förvaltningsmål.

Villkor om användning av jakthund

Jakt med flertalet lösspringande hundar strider mot 27 § jaktlagen där det framgår att djuren inte ska utsättas för onödigt lidande samt jaktförordningen där det framgår att viltet inte ska utsättas för onödiga påfrestningar. För det fall licensjakten inte stoppas helt bör den kompletteras med villkor som begränsar användandet av hund enligt yrkandet.

Vad Länsstyrelsen anför

Länsstyrelsen vidhåller sitt beslut.

RÄTTSLIG REGLERING*Bestämmelse*

Av 23 c § jaktförordningen framgår att förutsättningen för att licensjakt efter bl.a. varg ska tillåtas, är att det inte finns någon annan lämplig lösning och att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning samt ske selektivt och under strängt kontrollerade former. Bestämmelsen i 23 c § jaktförordningen ska tolkas mot bakgrund av motsvarande bestämmelser i rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet).

Praxis

I Högsta förvaltningsdomstolens avgörande HFD 2016 ref. 89 prövades frågan om förutsättningar för licensjakt efter varg. Högsta förvaltningsdomstolen konstaterade i avgörandet att Länsstyrelsen i Värmlands län hade haft fog för sitt beslut om licensjakt efter varg 2016. (Avgörandet kommer att redogöras för under respektive underrubrik, förvaltningsrättens anmärkning).

EU-domstolen har i dom den 14 juni 2007 i mål C-342/05 (Europeiska kommissionen mot Finland) uttalat att undantagsbestämmelserna i artikel 16.1 i direktivet ska tolkas restriktivt och att den myndighet som fattat beslutet har bevisbördan för att nödvändiga förutsättningar föreligger för varje undantag. Medlemsstaterna ska säkerställa att varje åtgärd som påverkar skyddade arter endast tillåts genom beslut som är noggrant och tillräckligt motiverade och som hänvisar till de skäl, villkor och krav som anges i artikel 16.1 i direktivet.

Av den allmänt tillämpliga proportionalitetsprincipen, som också slagits fast av EU-domstolen inom artskyddsområdet (se dom i mål C-76/08, Europeiska kommissionen mot Malta), följer att det undantag från skyddssystemet som en medlemsstat har för avsikt att göra, ska stå i proportion till de behov som motiverar undantaget.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Försvåras upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus?

Av det överklagade beslutet framgår att länsstyrelserna i det mellersta förvaltningsområdet enats om att det totala uttaget för licensjakt 2018 ska vara 22 vargar, varav två vargar får fällas i Örebro län.

Naturvårdsverket har tidigare fastställt referensvärdet för vargens populationsstorlek till 270 individer (NV-09661-12). Av nationell förvaltningsplan för varg för förvaltningsperioden 2014 – 2019 (justerad januari 2016, förvaltningsrättens anmärkning) anges dock att vargförvaltningen, för att vara adaptiv, utgår från det nya vetenskapliga kunskapsläget som säger att 300 vargar utgör den lägsta möjliga nivån för gynnsam bevarandestatus i Sverige. Det sedan tidigare beslutade referensvärdet på 270 vargar kommer dock formellt att ändras först i samband med nästa rapportering enligt Artikel 17 till EU år 2019. Av HFD 2016 ref. 89 framgår även att marginal vid jaktuttag krävs ner till behövliga 300 individer.

Naturvårdsverket fastställde den 1 juni 2017 inventeringsresultatet för vintern 2016/17. Den senaste inventeringen av varg (vintern 2016/2017) visade att mellersta rovdjursförvaltningsområdet hade 34,3 föryngringar. Miniminivån för det mellersta rovdjursförvaltningsområdet fastställdes år 2014 till 27 årliga föryngringar.

Av Naturvårdsverkets beslut (NV-00552-14) om fastställande av miniminivåer för varg framgår att Örebro län har en beslutad miniminivå om fem föryngringar. Av det överklagade beslutet framgår att inventeringsresultatet för Örebro län har 3,8 länsegna föryngringar.

Av propositionen (2012/13: 191 s. 51 f.) En hållbar rovdjurspolitik framgår bl.a. följande. Regeringen delar länsstyrelsernas bild av de problem som kan uppstå då miniminivån för rovdjursförvaltningsområdet har uppnåtts men inte nivån för vart och ett av länen. Om miniminivåerna uppnås för rovdjursförvaltningsområdet som helhet, men inte för vissa län inom området, är förhållandet oundvikligen sådant att miniminivåerna i minst ett annat län kommer att överskridas. I sådana län, där miniminivåerna överskrids, är det särskilt viktigt att ge utrymme för en adaptiv ekosystembaserad förvaltning där hänsyn kan tas till bl.a. vikande populationer av bytesdjur och socioekonomiska faktorer. Det finns annars risk för att betydande skador uppstår i det länet eller att rovdjurets påverkan på sina bytesdjur är orimligt stor. Under förhållanden där en länsvis miniminivå överskrids men där förvaltningsområdet ännu inte har uppnått sin miniminivå kan det finnas en god förståelse för att handlingsutrymmet är begränsat. Ett begränsat handlingsutrymme är svårare att motivera då miniminivån för området har uppnåtts.

Det är viktigt att det regionala ansvaret för förvaltningen av stora rovdjur samordnas på en högre nivå än länsnivå, bl.a. eftersom rovdjurens hemområden och revir inte sällan är länsöverskridande och därför att en sådan förvaltning ger en bättre helhetssyn. Om miniminivån uppnås på rovdjursförvaltningsområdesnivå, bör det ge en ökad en möjlighet till adaptivitet i förvaltningen av stora rovdjur för de län som ingår i området. Det bör således räcka med att miniminivån uppnås på förvaltningsområdesnivå för att alla länsstyrelser inom området ska få ta ansvar för licensjakt utan att Naturvårdsverket anger det högsta antal djur som får fällas. Delegation bör alltså även kunna ske till de län inom området som inte har nått sin miniminivå.

I denna del noterar förvaltningsrätten att det av Naturvårdsverkets beslut framgår att en minskning av vargens koncentration där den är som tätast redan nu kan vara möjlig i det mellersta förvaltningsområdet eftersom vargpopulationen inom förvaltningsområdet överstiger den beslutade miniminivån. Förvaltningsrätten godtar länsstyrelsens bedömning i denna del utifrån vargparets sammansättning och den förtätning av vargrevir som skett i området. Vid denna bedömning har förvaltningsrätten även beaktat att det finns

marginal inom mellersta rovdjursförvaltningsområdet ner till Naturvårdsverkets fastställda miniminivåer.

Vid sidan av det rent numerära antalet vargar som får fällas under jakt är det även viktigt att beakta den genetiska faktorn vid bedömningen av gynnsam bevarandestatus. I denna del har länsstyrelsen pekat ut ett område inom vilket jakt får bedrivas där vargparets sammansättning beaktats. Enligt beslutet framgår att det inte finns någon genetiskt viktig varg i området. Vidare framgår att utvalt jaktområde kommer att prioriteras för inventeringsinsatser inför jaktstart, för att minimera risken för att genetiskt viktig varg finns i området under tiden då jakten bedrivs.

Med hänsyn till att den uppskattade populationen i Sverige består av 355 individer finner förvaltningsrätten att den beslutade licensjakten inte riskerar att underskrida referensvärdet om 270 individer. Någon sådan risk bedöms inte heller finnas utifrån ett nytt referensvärde för varg om 300 individer.

Jakten kan därför inte på denna grund anses försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus. Inventeringsresultaten för varg har dock de senaste två åren legat relativt nära den fastställda miniminivån för varg för mellersta rovdjursförvaltningsområdet. I Örebro län uppnås dock inte länets miniminivå avseende länsegna föryngringar. Förvaltningsrätten anser därför att det inom nu aktuell licensjakt saknas utrymme att besluta om jakt på ytterligare vargar.

Lämplig med hänsyn till stammens storlek och sammansättning?

Av HFD 2016 ref. 89 framgår att bestämmelsen i 23 c § jaktförordningen måste förstås så att det krävs att jakten sker i begränsad omfattning och avser en begränsad mängd för att vara tillåten. Det krävs således att jaktuttaget inte försämrar den gynnsamma bevarandestatusen för den svenska vargstammen.

Med ett jaktuttag om 22 vargindivider inom det mellersta rovdjursförvaltningsområdet reduceras stammen med närmare sex procent. Det finns dock tillräcklig marginal ner till de behövliga 300 vargindividerna. Vid bedömningen av det revir som valts ut för avskjutning har vargparets sammansättning och den genetiska statusen beaktats. Det jaktuttag som är aktuellt bedöms således inte ha någon påverkan på vargstammens genetiska variation. Dessutom har tillräckliga försiktighetsåtgärder vidtagits för att ingen genetiskt värdefull varg skulle skjutas. Under dessa förutsättningar har den beslutade jakten ingen effekt på vargstammens gynnsamma bevarandestatus. Det har inte heller framkommit att jakten skulle vara olämplig med hänsyn till vargstammens storlek och sammansättning.

Strängt kontrollerade förhållanden?

Enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening måste kravet på strängt kontrollerade förhållanden innebära att villkoren för jakten är tydliga, främst vad gäller de individer eller grupper av individer som får jagas, var detta får ske, under vilka tider och till vilket antal. Dessutom måste det finnas effektiva rutiner som förhindrar att jakten sker i strid med villkoren. Slutligen måste kraven på ansvariga myndigheter att kontrollera jakten ställas högt (HFD 2016 ref. 89 s. 23).

Av det överklagade beslutet framgår att antalet revir, sedan föregående inventeringssäsong, ökat från ett till fyra i det område där det utpekade vargreviret är beläget. För att minimera risken att andra vargrevir påverkas av jakten har jaktområdets storlek begränsats till kärnan av det utpekade reviret. Förvaltningsrätten noterar att länsstyrelsen i beslutet anför att kvaliteten på inventeringsresultaten för varg är mycket hög samt att en större detaljnivå vore svår att uppnå.

Förvaltningsrätten konstaterar att det överklagade beslutet innehåller såväl tidsmässiga som geografiska avgränsningar. Beslutet har dessutom förenats med en rad villkor rörande bl.a. jaktledares ansvar och de förhållanden som jakt får bedrivas under. Beslutet inkluderar krav på skyndsam rapportering av fällda eller påskjutna djur. Det krävs kontinuerlig kontroll av om tilldelning återstår i jaktområdet

När det gäller användandet av jakthundar har länsstyrelserna erinrat om att jakten ska bedrivas med god jaktetik och att all hundanvändning ska präglas av detta. Förvaltningsrätten anser inte att det har framkommit sådana skäl som medför att användandet av en eller flera jakthundar med nödvändighet står i strid med god jaktetik.

Av länsstyrelsens beslut anges att motordrivet fordon får användas på befintliga vägnät för att söka efter vargspår i syfte att bestämma vargens ungefärliga vistelseplats. Förvaltningsrätten bedömer att den reglering av användandet av motordrivna fordon som bestämts i beslutet inte kan anses strida mot art- och habitatdirektivet och är ett sådant undantag som länsstyrelsen får besluta om. Mot denna bakgrund bedömer förvaltningsrätten att beslutet om licensjakt uppfyller kravet om strängt kontrollerade förhållanden.

Var den beslutade licensjakten selektiv?

Enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening måste kravet på selektivitet innebära att jakten ska vara riktad mot vissa individer eller vissa grupper av individer som tillhör en viss art eller undanta vissa individer eller vissa grupper av individer som tillhör arten. Vidare måste detta urval ske mot bakgrund av det eftersträlvade syftet i artikel 16.1 i art- och habitatdirektivet, dvs. att det inte försämrar den gynnsamma bevarandestatusen hos de aktuella populationerna (HFD 2016 ref. 89).

Av det överklagade beslutet framgår att länsstyrelserna i det mellersta rovdjursförvaltningsområdet gjort en sammanvägd bedömning av förutsättningarna för selektivt jaktuttag såväl nationellt som regionalt. Vidare framgår av beslutet att jakten begränsas till det område där vargstammens påverkan på socioekonomiska förhållanden och tamdjurshållning är som störst och syftar till att underlätta älgförvaltning och öka förtroendet för rovdjursförvaltningen.

Det utvalda jaktområdet kommer enligt länsstyrelsen att vara prioriterat för inventeringsinsatser inför jaktstart för att minimera risken för att en genetiskt viktig varg finns i området under tiden då jakten bedrivs. Vidare framgår av beslutet att förekomst av andra generationens avkomma från invandrad varg så kallad (F: 2) bör undantas från licensjakten. Med hänsyn härtill samt med beaktande av att länsstyrelsen avser att omedelbart avlysa jakten för det fall någon genetiskt viktig varg uppehåller sig i området bedömer förvaltningsrätten att länsstyrelsens beslut uppfyller kraven på selektivitet.

Var den beslutade licensjakten nödvändig eller fanns det någon annan lämplig lösning?

Av HFD 2016 ref. 89 framgår att även om något särskilt syfte inte är föreskrivet som ett särskilt villkor i 23 c § Jaktförordningen eller i artikel 16.1 e i art- och habitatdirektivet måste det enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening finnas ett syfte angivet för att det ska kunna göras en prövning av frågan om det finns någon annan lämplig lösning.

Enligt länsstyrelsen syftar licensjakten i reviret till att minska koncentrationen av varg i de delar av landet där vargstammen är som tätast. Vidare anger länsstyrelsen att jakten syftar till att underlätta tamdjurshållning samt minska de negativa konsekvenserna för de boende i området. Enligt förvaltningsrättens mening är de angivna syften godtagbara i sig.

När det gäller frågan om annan lämplig lösning anser förvaltningsrätten att en sådan måste sättas i relation till det aktuella syftet med jakten. Av det överklagade beslutet framgår att andra lämpliga lösningar övervägts som sterilisering och flytt av varg. Flytt av varg har enligt länsstyrelsen varit förenat med orimliga kostnader och inte medfört önskade resultat eftersom vargen med stor sannolikhet återvänder till det område där de infångades. Sterilisering anges i det överklagade beslutet som en åtgärd som orsakar djuren onödigt lidande och är kostsam.

Skyddsjakt har av länsstyrelsen inte heller bedömts som en lämplig lösning med anledning av att det är en resurskrävande åtgärd där metoder används som inte är tillåtna vid licensjakt. Enligt förvaltningsrättens mening framstår inte skyddsjakt som en lämplig lösning, eftersom syftet att föregå vargens skadeverkningar och att öka förtroendet för förvaltningen då går förlorad. Förvaltningsrätten instämmer i länsstyrelsens bedömning att det inte finns någon annan lämplig lösning än licensjakt för att uppnå de i beslutet angivna syftena. Kriteriet härom är därför uppfyllt.

Slutsats

Förvaltningsrätten bedömer att den beslutade licensjakten var nödvändig och står i proportion till de syften som motiverar den. Sammantaget finner förvaltningsrätten därför att samtliga förutsättningar för beviljad licensjakt föreligger, i den omfattning som länsstyrelsen har bestämt. Överklagandena ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i formulär DV 3109/1C (se bilaga 2).

chefsrådman

I avgörandet har även nämndemännen , och deltagit.

 har föredragit målet.

Beslut
2017-09-28

Dnr 218-5730-2017

FÖRVALTNINGSRÄTTEN I LULEÅ
2017 -10- 26
Målnr: 2451-17
Aktbil. 4 Enhet.

Beslut om licensjakt efter varg i Örebro län 2018

Beslut

Länsstyrelsen i Örebro län beslutar om licensjakt efter varg 2018.

Jakttid

Jakt får bedrivas från och med den 2 januari 2018 till och med den 15 februari 2018 eller till dess Länsstyrelsen avlyser jakten.

Tilldelning och jaktområde

Jaktområde: Kindla vargrevir

Tilldelning: Två (2) vargar får fällas inom jaktområdet, oavsett kön och ålder.

Jakt får endast ske inom angivet område, se karta (Bilaga 1) och i enlighet med villkoren i detta beslut.

Licensjakt efter varg får inte bedrivas i revir med säkerställd etablering av genetiskt viktig varg. Om en genetiskt viktig varg uppehåller sig i jaktområdet kommer Länsstyrelsen omedelbart att avlysa jakten. Genetiskt viktig varg definieras i detta beslut som en invandrad varg eller första generationens avkomma till sådan varg (så kallad F1:a). Även revir med förekomst av andra generationens avkomma från invandrad varg (så kallad F2:a) bör undantas från licensjakt.

Avlysning av jakten

Länsstyrelsen avlyser jakten då det totala antalet tilldelade djur fällts eller påskjutits inom det område som omfattas av detta beslut, eller om jakttiden löpt ut. Länsstyrelsen informerar om avlysningen via telefonsvararen, via SMS, samt på hemsidan (www.lansstyrelsen.se/orebro).

Verkställighet

Länsstyrelserna beslutar med stöd av 59 § jaktförordningen (1987:905) att detta beslut ska gälla utan hinder av att beslutet överklagas.

BESLUT
2017-09-28

Dnr 218-5730-2017

Villkor för genomförandet av jakten

För att säkerställa att jakten bedrivs selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden beslutar Länsstyrelsen att angivna villkor ska gälla för genomförandet av jakt enligt detta beslut. Villkoren i beslutet är ställda utifrån Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd för Länsstyrelsens beslut om licensjakt efter varg (NFS 2014:24) samt Naturvårdsverkets beslut (NV-04025-17) om överlåtande av möjligheten att besluta om licensjakt efter varg till länsstyrelserna i mellersta rovdjursförvaltningsområdet.

Straffbestämmelser

Jakt som bedrivs mot givna villkor sker utan stöd i beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelser för jaktbrott och grovt jaktbrott finns i 43 och 44 §§ jaktlagen.

Söka efter spår

Länsstyrelserna beslutar med stöd av 21 § jaktförordningen att sökning efter vargspår får ske med hjälp av motordrivet fordon, men endast på allmän eller enskild väg. Den som söker efter spår från motordrivet fordon får inte skjuta, förfölja eller genskjuta varg från fordonet. Sökning efter vargspår får utföras utan att jaktledaren registrerar sig i jaktregistret och hos Länsstyrelsen i Örebro.

Spårning får utföras från och med beslutad jaktstart till och med jaktens slut i syfte att fastställa djurens ungefärliga vistelseplats.

Jaktledare

Krav på jaktledare

En ansvarig jaktledare ska utses inför varje jakttillfälle. Vid ensamjakt är den ensamme jägaren jaktledare.

Krav på registrering av jaktledare

Den som är jaktledare under licensjakten ska registrera sig i Naturvårdsverkets jägarregister samt hos Länsstyrelsen i Örebro län innan jakt påbörjas.

1. Naturvårdsverkets jägarregister:

Inloggning sker via på "Min Sida" på Naturvårdsverkets hemsida (<https://jagarregistret.naturvardsverket.se>), eller genom att ringa Naturvårdsverkets talsvar: 010-224 71 60.

2. Länsstyrelsen i Örebro:

Anmälan sker via anmälningsskema på Länsstyrelsens hemsida: www.lansstyrelsen.se/orebro

BESLUT
2017-09-28

Dnr 218-5730-2017

Krav på att planera och leda jakten

Länsstyrelserna föreskriver enligt 6 § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter varg (NFS 2014:24), att:

1. Jakt får inte bedrivas utan att en ansvarig jaktledare är utsedd innan varje jakttillfälle. Vid ensamjakt är den ensamme jägaren jaktledare.
2. Jaktledaren ska före jaktens början informera samtliga jaktdeltagare om villkoren för jakten, kommunikationsbestämmelser, otillåtna skjutriktningar, gränsförhållanden samt om övriga regler som kan behövas för jaktens genomförande. Jaktledaren ska vidare informera om skyldigheten att inneha vapenlicens och giltigt statligt jaktkort.
3. Jaktledaren ska informera skytten om dennes ansvar att rapportera fälld eller påskjuten varg till Länsstyrelsen i enlighet med 5b § jaktförordningen.
4. Jaktledaren ska inför varje jakttillfälle försäkra sig om att en hund som är särskilt tränad i att spåra skadat vilt ska kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen i enlighet med 17 § andra stycket jaktförordningen.
5. Jaktledaren ska informera varje jaktdeltagare om riskerna med skadeskjutning av varg och uppmana jaktdeltagarna att endast skjuta rena sidoskott mot stillastående vargar.
6. Jaktledaren ska informera varje jaktdeltagare om att han/hon bör vara ansvarsförsäkrad, bör bära röda band eller motsvarande kännetecken under jakten samt att han/hon årligen före jakten förvässat sig om att vapnet är inskjutet och att han/hon har tillräcklig skjutskicklighet för att bedriva jakt efter varg.
7. Jaktledaren ska ansvara för att kommunikationsvägarna under jakten säkerställer att villkoren för jakten efterlevs.
8. Jaktledaren ska minst en gång i timmen informera sig om hur många djur som återstår av tilldelningen i det område där jakt efter varg bedrivs.
Telefonnummer till Länsstyrelsens meddelandetelefon: 070-186 50 27.
Jaktledaren uppmanas att även anmäla sig till länsstyrelsens sms-tjänst för att motta meddelanden om jakten samt kvarstående tilldelning.
9. Jaktledaren ska hålla sig informerad om vilka föreskrifter som gäller för jakt i eventuella naturreservat som berörs av området där man jagar.

BESLUT
2017-09-28

Dnr 218-5730-2017

Hantering av fälld varg

Anmälan av fälld varg

Den som fällt eller påskjutit varg ska anmäla detta till Länsstyrelsen utan dröjsmål och senast samma dag i enlighet med bestämmelsen i 5 b § jaktförordningen. I samband med anmälan om fälld varg informerar Länsstyrelsen om hur djuret ska hanteras, samt bestämmer tidpunkt och plats för besiktning.

För anmälan om fälld varg, ring: 070-184 96 70

Vid anmälan ska skytten ange följande uppgifter:

- skyttens och jaktledarens namn, adress och telefonnummer,
- när djuret fällts eller påskjutits (datum och klockslag),
- var djuret fällts eller påskjutits (plats på karta, alternativt koordinater)
- djurets kön

Varg som faller på en mark där vargjakt inte får ske tillfaller staten enligt 33 § Jaktförordningen. Naturvårdsverket ska enligt 38 § Jaktförordningen bestämma hur omhändertagna djur ska hanteras.

Besiktning av fälld varg

- Länsstyrelsens besiktningsmän ska besikta samtliga fällda djur.
- Skytten ska inom ett dygn från det att djuret fällts uppvisa hela det fällda djuret för Länsstyrelsens besiktningsman.
- Om Länsstyrelsen så begär ska skottplats och fallplats omgående uppvisas.
- Besiktningsmannen fyller tillsammans med skytten i de blanketter för fälld varg som Länsstyrelsen tillhandahåller.

Hantering av kropp från fälld varg

Länsstyrelsens besiktningsman ansvarar för att flädd kropp inklusive huvud och hudprov tas om hand och fraktas till SVA. Kroppen ska vara komplett, dvs. med alla tår (exklusive klor), svanskotor, kraniet samt testiklar och penisben.

Hantering av skinn från fälld varg

Skinn från fälld varg tillfaller jakträttshavaren under förutsättning att:

- Länsstyrelsens besiktningsman har tagit ett hudprov (ca 1x3 cm) från fälld varg. Om djuret är eller kan tänkas vara angripet av skabb ska ytterligare hudprov tas från angripen del eller delar.
- Flädd kropp inklusive huvud överlämnas till besiktningsmannen.
- Jakten i övrigt har skett i enlighet med jaktlagstiftningen och villkoren i Länsstyrelsens beslut om licensjakt.

Besiktningsmannen ska märka vargskinnen med mikrochip vid sidan av flåsnittet vid buk eller bröst. Uppgiften om chipnummer ska anges på blankett som besiktningsmannen tillhandahåller.

BESLUT
2017-09-28

Dnr 218-5730-2017

Information om återstående tilldelning

För telefonsvar om återstående tilldelning, ring: 070-186 50 27

För SMS om återstående tilldelning: Skicka SMS till 076-944 76 20

Ange följande meddelande: Spara Förnamn Efternamn Vargjakt2018

Förnamn och Efternamn ersätts med jägarens egna namn. Varje ord separeras med mellanslag.

Observera att även om SMS-tjänsten används är jaktledaren skyldig att minst en gång i timmen avlyssna Länsstyrelsens telefonsvar om återstående tilldelning.

Påskjuten varg

1. Den som fällt eller påskjutit varg ska anmäla detta till Länsstyrelsen utan dröjsmål och senast samma dag i enlighet med bestämmelserna i 5 b § jaktförordningen via länsstyrelsens rapporteringstelefon: 070-184 96 70.
2. När en varg påskjutits, och den inte blir kvar på platsen, får endast sådan jakt som syftar till att fälla den påskjutna vargen bedrivas inom det område som jaktledaren ansvarar för. Licensjakten i övrigt får återupptas först efter medgivande från Länsstyrelsen.
3. Den som påskjutit varg ska tillsammans med jaktledaren ansvara för att platsundersökning genomförs för att säkerställa om vargen är skadad eller ej, samt för att spår på skottplats och fallplats ej förstörs.
4. Den som påskjutit varg ska tillsammans med jaktledaren ansvara för att eftersök genomförs om inte platsundersökningen eller andra omständigheter visat på att vargen är oskadad. Eftersök ska genomföras tills dess:
 - a) djuret påträffats dött,
 - b) djuret påträffats skadat och avlivats,
 - c) kulans anslags- eller nedslagsplats är så belägen att den utesluter att vargen skadats, eller
 - d) djuret inte kan påträffas.
5. Jaktledaren ska på begäran uppvisa skottplatsen för Länsstyrelsens besiktningsman.
6. Jaktledaren ska till Länsstyrelsens besiktningsman redovisa hur platsundersökning och eftersök genomförts samt dokumentera dessa åtgärder på blankett som besiktningsmannen tillhandahåller.
7. Om skadeskjuten varg inte anträffats ska tillgängligt material såsom, blod, hår eller spillning från den skadade vargen samlas för DNA-analys, enligt besiktningsmannens instruktioner.

BESLUT
2017-09-28

Dnr 218-5730-2017

Avräkning av påskjuten varg

Påskjuten varg ska avräknas såvida inte kulans anslags- eller nedslagsplats från det avlossade skottet är så belägen att den utesluter att vargen skadats, eller om det på annat sätt vid fältkontroll kan fastställas att vargen inte skadats.

Om varg fälls med stöd av andra beslut eller dödas på annat sätt under den tid då licensjakt efter varg är tillåten, ska dessa djur inte avräknas från licenstilldelningen.

Övriga bestämmelser för jaktens genomförande

Rätt att bedriva jakt

Den som har jakträtt i områden som omfattas av detta beslut får bedriva jakt efter varg i området. Detta förutsätter att jakträtten omfattar jakt efter varg.

Jakttid

Varg får enligt 9 § jaktförordningen jagas fr o m. en timme före solens uppgång t.o.m. en timme efter solens nedgång. Timmen efter solens nedgång får jakten endast bedrivas som vaktjakt eller smygjakt.

Krav på eftersökshund

Vid jakt efter varg ska hund som är särskilt tränad i att spåra upp skadat vilt kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen. Detta framgår av 17 § andra stycket jaktförordningen.

Tillåtna jaktmedel

Jakt efter varg får endast bedrivas med kulvapen och ammunition som uppfyller kraven för klass 1. Detta följer av 14 och 16 §§ Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2002:18) om jakt och statens vilt.

Försäljning av vargskinn

Kommersiella aktiviteter som annonsering, köp, byte, försäljning eller förevisning av varg, vargskinn eller andra delar av varg, är förbjudna enligt artikel 8.1 i rådets förordning (EG) 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem. För vargar skjutna i enlighet med detta beslut, kan Jordbruksverket efter ansökan meddela undantag från detta förbud. Ytterligare information finns på Jordbruksverkets hemsida (<http://www.jordbruksverket.se/CITES>).

Rekommendationer

Besiktning av skottplats

Jaktledaren ska underlätta för besiktningspersonalen efter det att en varg fällts, exempelvis genom att undvika att jaktdeltagarna trampar sönder spår vid skottplats och fallplats.

BESLUT
2017-09-28

Dnr 218-5730-2017

Övrig varg i jaktområdet

Om det framkommer att jaktområdet innehåller fler eller färre vargar än som får fällas enligt detta beslut uppmanas jaktledarna att snarast kontakta länsstyrelsen.

Hundanvändning

Länsstyrelserna vill erinra om att jakten ska bedrivas med god jaktetik och att all hundanvändning ska präglas av detta. Om drivande hund används så rekommenderar Länsstyrelserna att två till tre hundar som förföljer varg används samtidigt.

Söka efter spår

Då vargars revir ur ett jaktligt perspektiv är mycket stora anser Länsstyrelsen att det är nödvändigt att medge undantag från jaktlagens förbud mot att använda motorfordon i samband med jakt för att möjliggöra att på befintligt vägnät söka efter vargspår.

Kungörelsedelgivning

Länsstyrelsen beslutar att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelsedelgivning. Beslutet fattas med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932). Meddelande om beslutets huvudsakliga innehåll samt om var och när det hålls tillgängligt införs inom tio dagar efter beslutsdatum i Post- och inrikes tidningar.

Beslutet finns under överklagandetiden tillgängligt hos: Länsstyrelsen i Örebro län, Stortorget 22, 701 86 Örebro, samt på Länsstyrelsens hemsida www.lansstyrelsen.se/orebro

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Aktuella bestämmelser om förutsättning för jakt

Svensk lagstiftning

I 23 c § jaktförordningen anges att förutsättningen för att licensjakt efter björn, varg, järv och lo ska kunna tillåtas är att det inte finns någon annan lämplig lösning och att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning samt ske selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden.

Av 23 d § jaktförordningen följer att om det finns förutsättningar enligt 23 c § och något annat inte följer av 24 a §, får Naturvårdsverket besluta om licensjakt efter varg. Ett beslut om jakt enligt första stycket får utformas och förenas med villkor som är ändamålsenliga med hänsyn till de svårigheter som förekomsten av täta rovdjurspopulationer orsakar.

BESLUT
2017-09-28

Dnr 218-5730-2017

Enligt 24 a § andra stycket jaktförordningen får Naturvårdsverket överlämna att besluta om licensjakt efter varg till Länsstyrelserna i ett rovdjursförvaltningsområde enligt 2 § förordningen (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn, under förutsättning att antalet föryngringar för arten i rovdjursförvaltningsområdet överstiger de fastställda miniminivåerna enligt 5 § förordningen (2009:1263).

Enligt beslut daterat 2017-06-01 (NV-04025-17) delegerar Naturvårdsverket rätten att fatta beslut om licensjakt efter varg till Länsstyrelserna i Dalarna, Gävleborg, Stockholm, Värmland, Västmanland, Västra Götaland, Uppsala och Örebro. Delegeringen gäller från och med 2017-06-01 till och med 2018-04-15.

Vid beslut om licensjakt efter varg gäller Naturvårdsverket föreskrifter och allmänna råd för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter varg, NFS 2014:24.

EU-bestämmelser

Bestämmelserna i jaktförordningen ska tolkas mot bakgrund av motsvarande bestämmelser i Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet).

Enligt artikel 12.1 a) art- och habitatdirektivet ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för införande av ett strikt skyddssystem i det naturliga utbredningsområdet för de djurarter som finns förtecknade i bilaga 4a, med förbud mot att avsiktligt fånga eller döda exemplar av dessa arter i naturen, oavsett hur detta görs. Vargen finns uppräknad i bilaga 4a såsom en djurart av gemenskapsintresse som kräver noggrant skydd.

Av artikel 16.1.e) art- och habitatdirektivet följer att förutsatt att det inte finns någon annan lämplig lösning och att undantaget inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos bestånden av de berörda arterna i deras naturliga utbredningsområde får en medlemsstat göra undantag från bestämmelserna i artikel 12 för att under strängt kontrollerade förhållanden selektivt och i begränsad omfattning tillåta insamling och förvaring av vissa exemplar av de arter som finns förtecknade i bilaga 4 i en begränsad mängd som fastställs av de behöriga nationella myndigheterna.

Large Carnivore Initiative for Europe (LCIE) har på EU-kommissionens uppdrag tagit fram riktlinjer för förvaltning av stora rovdjur på populationsnivå (Linell et al. 2008). Riktlinjerna kan enligt kommissionens bedömning ligga till grund för inriktningen av rovdjursförvaltningen inom EU. I riktlinjerna anges bl.a. följande om möjligheterna till jakt: "från bevarandesynpunkt finns ingen principiell orsak till att populationerna av stora rovdjur ej kan tolerera vissa nivåer av jaktliga förvaltningsåtgärder eller att förvaltas under samma förutsättningar som jaktbart klövvilt eller jaktbara fågelarter. Detta förutsatt att jakten är väl hanterad, vilket i detta fall innebär effektiv inventering av populationsstorlek, fastställande av lämplig tilldelning och jaktperioder, samt noggrann åtlydnad av dessa regler. En väl organiserad jakt kan potentiellt sett vara uthållig. Artikel 16 ger i sammandrag en möjlighet att tillåta jakt, och kvarhållande av traditionella jaktmetoder".

BESLUT
2017-09-28

Dnr 218-5730-2017

Rättspraxis

EU-domstolen har uttalat att eftersom artikel 16.1 i livsmiljödirektivet innehåller undantagsbestämmelser som ska tolkas restriktivt och den myndighet som fattar beslutet har bevisbördan för att nödvändiga förutsättningar föreligger för varje undantag, ska medlemsstaterna säkerställa att varje åtgärd som påverkar skyddade arter endast tillåts genom beslut som är noggrant och tillräckligt motiverade och som hänvisar till de skäl, villkor och krav som anges i artikeln (mål C-342/05). EU-domstolen har även slagit fast att den s.k. proportionalitetsprincipen gäller inom artskyddsområdet. Denna innebär att det undantag som en medlemsstat har för avsikt att göra ska stå i proportion till de behov som motiverar undantaget (mål C-76/08).

Högsta förvaltningsdomstolen har i beslut daterat 2016-12-30 (mål 2406-2408-16 och 2628-2630-16) avgjort att Värmlands läns beslut om licensjakt på varg 2016 uppfyllde förutsättningarna enligt 23c § jaktförordningen, d v s det fanns inte någon annan lämplig lösning, jakten skulle inte ha försvårat upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, jakten var lämplig med hänsyn till stammens storlek och sammansättning, och skulle ha skett selektivt och under strängt kontrollerade former.

Högsta förvaltningsdomstolens dom innebär därmed stöd Länsstyrelsens syften med jakten, d v s att minska koncentrationen av varg i de delar av landet där den är som tätast för att begränsa de socioekonomiska konsekvenserna: förbättra möjligheterna för tamdjurshållning och älgförvaltning, minska risken för angrepp på hundar vid löshunds jakt, minska människors oro, samt öka acceptansen för varg och viltförvaltningen och därigenom minska risken för illegal jakt.

Lämpligt jaktuttag i Sverige

Bakgrund

Vargstammen i Sverige har varit i tillväxt sedan 1990-talet. Antalet vargar och föringringar har enligt resultaten från de senaste två inventeringssäsongerna stabiliserats, samtidigt som antalet revirmarkerande par har ökat. Dessa förutsättningar ge ett utrymme för licensjakt i de rovdjursförvaltningsområden som uppnått sina miniminivåer. Det innebär att även län som ej uppnått sin egen miniminivå ändå kan genomföra licensjakt, förutsatt att miniminivån inom förvaltningsområdet och förutsättningarna för jakten i övrigt är uppfyllda.

Den Skandinaviska vargstammens genetiska status

Hela den skandinaviska vargstammen härstammar från endast fem invandrande vargar från den finskryska populationen (i reviren Nyskoga, Gillhov, Kynna, och Galven). Under våren 2016 respektive våren 2017 har valpar även fötts av den invandrade hanen i Tunturri och av tiken i Tiveden. Med denna mycket smala avelsbas finns det uppenbara risker för att vargstammen kan drabbas av negativa effekter på grund av inavel.

Avkommor från invandrade vargar har förbättrat inavelsgraden något. Den genomsnittliga inavelsgraden bland avkommorna i familjegrupperna har sedan 2006 sjunkit från 0.31 till 0.23 (Svensson et al. 2017). Som jämförelse är

BESLUT
2017-09-28

Dnr 218-5730-2017

inavelskoefficienten 0,25 bland avkommor till syskonpar, och 0,13 för avkommor till kusiner.

I Sverige finns i nuläget endast en känd invandrad varg: tiken i Tivedenreviret i Örebro län. Under inventeringssäsongen 2016-2017 dokumenterades tiken tillsammans med en ny skandinavisk hane från Norge. Paret har under våren 2017 producerat en valpkull, vilket konstaterades genom DNA-analys av spillning i slutet av september 2017. Dessa valpar kan få stor betydelse för vargstammens genetiska status, förutsatt att de överlever och kan reproducera sig. De två finsk-ryska hannar som tidigare fanns i Gävleborgs- och Dalarnas län har ej återfunnits sedan inventeringssäsongen 2016-2017.

Gynnsam bevarandestatus

Två forskargrupper har tidigare bedömt att vargstammen har uppnått gynnsam bevarandestatus (M2015/1573/Nm, NV-02945-15). Detta mot bakgrund av att referensvärdena för populationsstorlek och utbredningsområde är uppnådda, den starka populationsutvecklingen, den förbättrade genetiken med minskad inavelsgrad och ökad genetisk variation, den lyckade genetiska förstärkningen, samt en tillräcklig invandringstakt av vargar från Finland och Ryssland. I rapporten framgår att det bör finnas 300 vargar i Sverige för att uppnå gynnsam bevarandestatus, samt att minst en ny immigrant från Finland eller Ryssland ska reproducera sig med de skandinaviska vargarna under naturliga förhållanden inom varje 5-årsperiod. Rapporten säger också att majoriteten av forskarna ser den starka populationstillväxten som en indikation på att populationen har en gynnsam bevarandestatus.

Högsta Förvaltningsdomstolen har i sitt avgörande 2016-12-30 slagit fast att det inte finns någon anledning att ifrågasätta det vetenskapliga underlag som Naturvårdsverket har byggt sin bedömning på.

Resultaten från den senaste inventeringssäsongen (2016-2017) visar att det då fanns 355 vargar i Sverige (Svensson et al. 2017). Antalet vargar i Sverige överstiger därmed nivån för gynnsam bevarandestatus, och det har även fötts valpar av den genetiskt viktiga vargtiken i Tiveden. Länsstyrelsen bedömer därför att den svenska vargstammen fortfarande har gynnsam bevarandestatus.

Licensjaktens omfattning nationellt

Länsstyrelserna i det mellersta rovdjursförvaltningsområdet har gjort en sammanvägd bedömning av förutsättningarna för ett selektivt jaktuttag. Prognosen baseras på underlag från Viltskadecenters beskattningsmodell (Frank 2017), fastställt inventeringsresultat från den senaste inventeringssäsongen (2016-2017), beslut om fastställande av regionala miniminivåer (NV-00552-14) och förvaltningsmål, samt målsättningarna i den svenska rovdjurspolitiken.

Viltskadecenter har enligt uppdrag från Naturvårdsverket beräknat hur olika beskattningsnivåer sannolikt kommer att påverka antalet vargar nästa år, efter jakt och annan känd dödlighet (Svensson et al. 2017).

Modellen prognosticerar en tillväxttakt på 11% mellan inventeringssäsongerna 2016-2017 och 2017-2018. Det innebär att utan någon licensjakt eller skyddsjakt

BESLUT
2017-09-28

Dnr 218-5730-2017

blir populationsstorleken under nästa inventeringssäsong 272-438 vargar, med ett medianvärde om 361 vargar. Med den licensjakt och skyddsjakt om 37 vargar som genomfördes under säsongen 2016-2017, medför detta en verklig populationstillväxt på ca 2 %.

Enligt beskattningsmodellen framgår att efter ett totalt uttag om 40 vargar i licensjakt och skyddsjakt förväntas stammen uppnå ett medianvärde på 320 vargar.

Utifrån de regionala förvaltningsplanerna, inventeringsresultat och vargstammens utveckling så har Länsstyrelserna i det mellersta förvaltningsområdet enats om att det totala uttaget för licensjakt 2018 ska vara 22 vargar. Licensjaktsuttaget lämnar då enligt Länsstyrelserna ett tillräckligt utrymme för skyddsjakt. Länsstyrelserna bedömer även att vargstammen med detta jaktuttag fortsatt kommer att ligga över referensvärdet för gynnsam bevarandestatus.

Enligt riktlinjerna från Large Carnivore Initiative for Europe (LCIE) skall hänsyn tas till vargarnas sociala organisation och hur bortfall av individer påverkar vargarnas status. Vargar lever i familjegrupper i revir som de hävdar mot andra vargar. För att minska tätheten av varg behöver man därför minska tätheten av revir.

Samverkan mellan länen

Den svenska vargstammen bör förvaltas i sin helhet, samt med hänsyn till förutsättningarna i de olika länen och var de största koncentrationerna av vargrevir finns. Av Naturvårdsverkets tidigare delegeringsbeslut (NV-06561-14) framgår vikten av att det regionala ansvaret för förvaltningen av stora rovdjur samordnas på en högre nivå än länsnivå, bl a eftersom rovdjurens hemområden och revir inte sällan är länsöverskridande och att samordnad förvaltning ger en bättre helhetssyn.

Länsstyrelserna i det mellersta förvaltningsområdet har sedan länge ett omfattande samarbete i frågor som rör förvaltning av framför allt rovdjur. Samråden inför beslut om licensjakt efter varg 2018 har bland annat omfattat förutsättningarna för- och målsättningarna med licensjakt, riktlinjerna för rovdjursförvaltningen inom länen, samt utformning av beslut och det praktiska genomförandet av jakten. Då jaktuttaget 2018 begränsats till 22 vargar har länsstyrelserna även samverkat om hur uttaget ska fördelas med hänsyn till de regionala förutsättningarna, d v s i relation till rovdjursförvaltningsområdets och länens beslutade miniminivåer, skadebild, och förtätningen av vargrevir. Licensjakten år 2018 riktas därför mot revir i de områden av Värmlands, Dalarnas, Gävleborgs, Västmanlands och Örebro län där tätheten av vargrevir är som högst, och till områden med högre skadebild.

BESLUT
2017-09-28

Dnr 218-5730-2017

Licensjakten i Örebro län

Val av revir och jakttuttag

Licensjakten i Örebro län omfattar två individer i reviret Kindla. Enligt de senaste inventeringsresultaten (vintern 2016-2017) hålls reviret av två revirmarkerande vargar: en hane med dotter. Det begränsade uttaget på två individer påverkar inte den sammantagna populationen i länet negativt. Snarare kan jakt på det aktuella paret minska risken för ytterligare inavel och att vargstammens genetiska status försämras än mer.

Enligt inventeringsresultaten 2016-2017 (Svensson et al. 2017) samt analys av släktskap inom den Skandinaviska vargpopulationen (Åkesson 2017) finns ingen genetiskt viktig varg inom det utvalda jaktreviret. Det finns därmed inget hinder för att genomföra licensjakt i linje med Naturvårdsverkets vägledning (NV-05392-17). Jaktområdet kommer att vara prioriterat för inventeringsinsatser inför jaktstart för att minimera risken för att en genetiskt viktig varg skulle ha kommit in i området. I så fall kommer jakt i området ej att genomföras.

Örebro län har under de senaste 15 åren haft vargrevir i den norra länsdelen, och har idag tillsammans med delar av Värmland och Västmanland den tätaste vargstammen i landet. Det utpekade reviret gränsar till andra vargrevir i alla riktningar, i ett område där en betydande förtätning av revir har skett mellan inventeringssäsongerna 2015-2016 och 2016-2017. I området där det utpekade jaktreviret är beläget har antalet revir sedan föregående inventeringssäsong ökat från ett till fyra. Länet som helhet berördes enligt inventeringsresultaten 2016-2017 av 12 vargrevir, varav tio är belägna i den norra länsdelen.

Begränsning av jaktområde

För att minimera risken att andra revir påverkas av licensjakten har jaktområdets storlek begränsats till kärnan av det utpekade reviret. Om inventeringen inför licensjakten visar att revirets utbredning ändrats efter detta beslut kan det innebära att jaktområdets omfattning revideras.

Samråd inom länet

De regionala förvaltningsplanerna utgår ifrån rovdjursförvaltningens juridiska och politiska ramar, och behandlas inom länsstyrelsernas viltförvaltningsdelegationer. Beslut om licensjakt som fattas med stöd av regionala förvaltningsplaner har goda förutsättningar att uppfattas som legitima och väl förankrade hos berörda intressegrupper. Detta påverkar i sin tur toleransen för varg och förtroendet för förvaltande myndigheter. Inför beslutet om licensjakt på varg 2018 har frågan om licensjakt förberetts i Viltförvaltningsdelegationens rovdjursutskott innan den presenterats för delegationen. Samtliga intresseområden i utskottet är eniga i val av revir och antal vargar. Vid bedömning av möjligt jakttuttag i Örebro län har hänsyn tagits till hur stor andel av vargstammen som finns inom länet och till tätheten av revir, och att jakttuttaget inte ska försvåra upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus.

BESLUT
2017-09-28

Dnr 218-5730-2017

Örebro län har en beslutad miniminivå på fem vargföryngringar (NV-00552-14) samt en av viltförvaltningsdelegationen beslutad förvaltningsnivå på 5,5 - 6 föryngringar. Enligt det senaste inventeringsresultatet skedde 3,8 föryngringar i länet under 2016 (föryngringar som sker i revir som ligger på gränsen till andra län delas mellan länen). Att licensjakt ändå bör bedrivas i det aktuella reviret motiveras av parets sammansättning (hane med dotter), samt att det i området skett en betydande förtätning av vargrevir under de senaste åren. Att minska tätheten av revir i detta mycket förtätade område bedöms som nödvändigt för att bland annat minska risken för angrepp på tamdjur, underlätta för älgförvaltningen, och minska människors oro.

Syftet med jakten

Huvudsyftet med licensjakten på varg i Sverige är att minska koncentrationen av varg i de delar av landet där vargstammen är som tätast. Detta syfte är angivet i den senaste rovdjurspropositionens (2012/13:191), och följer propositionens övergripande mål att rovdjuren ska uppnå och bibehålla gynnsam bevarandestatus samtidigt som tamdjurshållning inte märkbart försvåras. Syftet med licensjakt i Örebro län följer det nationella syftet, och tar även hänsyn till genetiska aspekter, då paret i reviret består av en hane med dotter.

Täthet av vargrevir

Att minska tätheten av revir syftar till att minska de negativa konsekvenserna för boende i området och underlätta för tamdjurshållning och älgförvaltning, samt om möjligt öka förtroendet för rovdjursförvaltningen.

Det område där licensjakt genomförts kan antingen bli utan revir under en period efter jakten, eller besättas av omkringliggande revir vilket ger en utglesning av vargtätheten. Ett sådant resultat uppnåddes i länet 2015 efter licensjakten i reviren Nora-Mårdshyttan. Ett av de intilliggande reviren övertog då snabbt det område som tidigare hölls av reviren där licensjakt genomfördes. Efter den länsöverskridande licensjakten i Loka-reviret i Örebro och Värmlands län 2017 har ingen ny parbildning påvisats i jaktområdet.

Socioekonomiska konsekvenser

Rovdjursförekomst kan innebära både kostnader och nyttor för människors verksamhet och vardag. Rovdjursturism och rovdjursjakt kan vara positiva effekter, medan negativa effekter kan orsakas av skador med konsekvenser för olika näringar, älgförvaltning, människors rädsla för rovdjur, och rovdjurens påverkan på natur- och kulturvärden som fåbodbruk och löshunds jakt efter älg.

Inverkan på älgförvaltningen

I de områden där varg förekommer kan det vara svårt att balansera det jaktliga uttaget av älg mot vargens predation. Vargens påverkan på älgstammen inom ett revir påverkas av predationstakt och revirets storlek, samt älgstammens täthet och reproduktion. Det utpekade jaktreviret ligger inom Malingsbo och Hökhöjdens älgförvaltningsområden. Antalet revir som berör Hökhöjden har sedan mellan de två senaste inventeringssäsongerna (2015-2016 och 2016-2017) ökat från tre till fem, och för Malingsbo från tre till sex revir.

BESLUT
2017-09-28

Dnr 218-5730-2017

Malingsbo älgförvaltningsområde ligger i den del av länet där vargstammen är som allra tätast. Den sammantagna vargpredationen för kommande jaktår (2017-2018) beräknas enligt den senaste älgförvaltningsplanen till 564 älgar, vilket motsvarar 3,2 älgar/1000 ha. Inom förvaltningsområdet beräknas 385 älgar (2,2 älgar/1000 ha) fällas under samma jaktår, vilket alltså är färre än de som beräknas åtgå i predation. Predationstrycket inom älgförvaltningsområdet har ökat betydligt sedan föregående jaktår (2016-2017), då Malingsbo älgförvaltningsområde berördes av tre vargrevir med en beräknad predation på totalt 312 älgar. Andel kalv per älgko har mellan de två senaste jaktåren sjunkit från 0,69 till 0,56 (enligt älgobs). Älgförvaltningsgruppen har påtalat svårigheterna med att förvalta älg i område, då predationstrycket ändrats snabbt över kort tid, och det därmed uppstår problem med att ta fram långsiktiga älgförvaltnings- och älgskötselplaner.

Genom att minska tätheten av revir i området minskar predationstrycket på älg inom såväl älgförvaltningsområdet som de ingående älgskötselområdena. Det bör därigenom bli lättare för älgförvaltningsgruppen och ingående älgskötselområden att utarbeta hållbara planer för älgförvaltningen.

Älgjakten inom i länet bedrivs huvudsakligen i form av löshunds jakt. Jakthundar är en viktig del av viltförvaltning och svensk jakttradition, och har även stor betydelse vid eftersök på skadat vilt. Förekomst av varg ökar risken för angrepp på jakthundar, vilket i hög grad också påverkar människors uppfattning om varg. Hänsyn bör därför tas till jakt med hund i samband med beslut om licensjakt på varg (se prop. 2012/13:191 s. 315). Meningsfull jakt med hund bör kunna bedrivas även i områden med varg.

Länsstyrelsen i Örebro genomförde sommaren 2016 en enkätundersökning riktad till jägare med jakthund (Länsstyrelsen i Örebro, 2016:36). Där svarade majoriteten att de ändrat sin användning av hund de senaste åren, och att förekomsten av rovdjur var orsaken. Det finns även en tendens till att vilja byta hund p g a. förekomsten av rovdjur. Åtgärder vidtas ofta för att förebygga skada på hunden, genom exempelvis avspärning av jaktområdet och användande av skyddsväst för hunden. Majoriteten av de svarande anger att man är mycket eller ganska orolig för att rovdjur ska orsaka skada på hunden.

Tamdjurshållning

I län där etablering och spridning av vargstammen ska ske finns risken att tamdjurshållningen försvåras, framförallt för färnäringen. Studier visar att risken för vargangrepp är beroende av tätheten av tamdjursbesättningar, och att risken för negativa konsekvenser ökar i områden där förekomsten av varg är tät. I det aktuella jaktområdet är tätheten av tamdjursbesättningar jämförelsevis högre än i andra områden i norra länsdelen. Skador på tamdjur kan vara både direkta i form av kostnader från förlust av djur, och indirekta genom försämrad djurhälsa, försämrad reproduktionsförmåga, och merarbete för djurägaren (Elofsson et al. 2015). Rovdjursförekomst i sig kan därigenom innebära förluster och kostnader utan rovdjursangrepp.

Länsstyrelsen i Örebro har under 2016 genomfört en enkätstudie riktad till får- och getägare i länet (Länsstyrelsen i Örebro, 2016:39). Där framkom bland annat

BESLUT
2017-09-28

Dnr 218-5730-2017

att tamdjursägarna använder sig av ett flertal åtgärder för att skydda sina djur mot angrepp, och att detta kräver en ökad arbetsinsats. Länsstyrelsen har även genomfört en studie om utvecklingen av fårnäringen (får/1000 ha) i länets kommuner i relation till utbredningen av vargrevir. I Örebro län har det totala antalet får ökat fram till 2010, planat ut, och efter 2013 minskat. Rapporten ska publiceras under hösten 2017.

Förtroende för förvaltningen

Förtroendet för vargförvaltningen är beroende av att systemet är tydligt, förutsägbart, transparent och såväl regionalt som nationellt förankrat (Linnell 2013, Liberg et al. 2015). Enligt Naturvårdsverkets delredovisning av regeringens uppdrag att utreda gynnsam bevarandestatus för varg (M2015/1573/Nm) är det viktigt att de målsättningar som satts upp efterlevs i den mån som svensk lagstiftning tillåter när vargstammen uppnått gynnsam bevarandestatus. Enligt proposition 2012/13:191 är det också mycket viktigt att de människor som påverkas av rovdjur ges möjlighet att finna en delaktighet i förvaltningen. Länsstyrelsen i Örebro har i linje med detta genomfört ett flertal enkätundersökningar till boende i länet. I enkäten riktad till get- och fårägare i länet (2016:39) framkom att förtroendet för Länsstyrelsen ökar genom möjligheten att få bidrag till förebyggande åtgärder och ersättning för skada, medan acceptansen för rovdjur ej påverkas av detta. I enkäten riktad till boende i de områden som berördes av licensjakt på varg 2015 (Länsstyrelsen i Örebro, 2016:38) och 2017 uppger majoriteten att de påverkats av rovdjursförekomst, bland annat genom att oron för tamdjurs och människors säkerhet har ökat. Många har även vidtagit ökade åtgärder för att skydda sina tamdjur mot rovdjur. Acceptansen för varg var efter genomförda licensjakter i länet oförändrad jämfört med före licensjakterna. Majoriteten önskar en minskning av antalet varg och att vargstammen bör kontrolleras med licensjakt (rapporten gällande licensjakten 2017 ska publiceras under hösten).

Annan lämplig lösning

I 23 c § jaktförordningen anges att förutsättningen för att licensjakt efter björn, varg, järv och lo ska kunna tillåtas är att det inte finns någon annan lämplig lösning och att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Länsstyrelserna har definierat ett antal möjliga alternativ för "annan lämplig lösning", och listar dem och möjligheterna att genomföra dem nedan.

Skyddsjakt

Skyddsjakt innebär att problematiska individer avlägsnas efter att dessa orsakat problem under en begränsad tid och inom ett begränsat område. Ofta involveras endast ett fåtal personer och det kan vid behov tillämpas metoder som vid licensjakt inte är tillåtna. De fällda djuren omhändertas vanligtvis av myndigheterna. Skyddsjakt syftar inte mot någon populationsreglerande effekt, och är därmed inte en lämplig lösning för att hålla stammen på en nivå som motsvarar länens förvaltningsnivå. Länsstyrelserna bedömer därför att skyddsjakt inte är ett lämpligt alternativ till licensjakt.

BESLUT
2017-09-28

Dnr 218-5730-2017

Förebyggande åtgärder

Viltskadecenter rekommenderar en rad förebyggande åtgärder för att förhindra och försvåra angrepp av rovdjur på tamdjur. Uppförande av rovdjursavvisande stängsel är i nuläget den bästa och mest effektiva åtgärden, men då skador varierar väldigt mellan år och mellan områden är det svårt att bedöma om ökad stängsling har lett till minskade skador. Uppförande av rovdjursavvisande stängsel bedöms som väldigt svåra att genomföra i en omfattning av ett helt län eller en hel vargpopulation. Åtgärden medför också en betydande merkostnad för djurägarna. Möjligheten till bidrag framförallt till så kallad blocklagd mark (d v s mark för vilken det tidigare betalats ut bidrag från Jordbruksverkets miljöstöd) är i nuläget begränsad, vilket framförallt drabbar större lantbruksföretag. Hur mycket bidraget täcker av den faktiska kostnaden för stängslen är också mycket omdiskuterat. Även om rovdjursavvisande stängsel idag är den mest effektiva förebyggande åtgärden, varierar tilltron till detta skydd. I den enkätstudie som Länsstyrelsen i Örebro skickade ut till får- och getägare i länet (2016:39) framkom att majoriteten anser att rovdjursavvisande stängsel bara till viss del skyddar mot varg.

I samband med angrepp på tamdjur kan djurägarna få hjälp av Länsstyrelsen med att genomföra så kallade akuta åtgärder, vanligtvis i form av olika skrämselfångor och uppsättning av tillfälliga rovdjursavvisande stängsel. Skrämsel har ofta en kort och begränsad effekt på vargar som orsakar skador, då de efter en tid vänjer sig vid de åtgärder som används och skrämseleffekten avtar. De tillfälliga stängsel av elnät som används för att skydda tamdjur direkt efter ett angrepp är ej heller lämpliga som permanenta lösningar.

Länsstyrelsen bedömer att förebyggande åtgärder möjligen kan vara en god strategi på längre sikt, men att de i nuläget inte kan anses som en "annan lämplig lösning" i relation till licensjakt.

Flytt av varg

Erfarenheter från genomförda flyttar av finsk-ryska vargar i Sverige visar att det finns en stor sannolikhet för att vargarna återvänder till de områden där de infångades. En flytt medför dessutom en hög grad av stress för det fångade och flyttade djuret. Enbart sövningen är en både riskabel och ingripande åtgärd för vargen. Flytt av varg är också en personalintensiv åtgärd som är förenad med mycket höga kostnader. Naturvårdsverket uppskattar att kostnaden för flytt av en varg vid ett tillfälle uppgår till cirka 500 000 kr. En flytt av det antal vargar som omfattas av licensjakt i mellersta rovdjursförvaltningsområdet skulle därför innebära orimliga kostnader och kan därför ej anses som en lämplig åtgärd.

Sterilisering av varg

Sterilisering är enligt Länsstyrelsernas mening inte lämplig att utföra på ett vilt djur då den utsätter djuret för onödigt lidande både under infångande, sövning, och läkprocess. Åtgärden är även förenad med höga kostnader.

Slutsatser

Ovan nämnda förvaltningsstrategier är enligt Länsstyrelsernas mening ej lämpliga alternativ för att uppnå de syften med licensjakt som anges i detta beslut.

BESLUT
2017-09-28

Dnr 218-5730-2017

Jaktens utformning

Strängt kontrollerade förhållanden

Mot bakgrund av de i beslutet formulerade villkoren och det underlag som beslutet är grundat på anser Länsstyrelsen att licensjakten uppfyller kraven på strängt kontrollerade förhållanden.

Kvaliteten på inventeringsresultaten för varg är mycket hög, och jämfört med förvaltning av andra viltarter är kunskapsnivån inom vargförvaltningen mycket omfattande och detaljerad. Jaktområdets omfattning är begränsat till revirets kända kärnområde, och samtliga jaktledare ska förutom anmälan till jägarregistret, även anmäla sig till länsstyrelsen.

Selektiv jakt

Länsstyrelsen bedömer att licensjakt i enlighet med detta beslut är selektiv både ur ett nationellt och ett regionalt perspektiv. Licensjakten i Örebro begränsas till ett område där vargstammens täthet har ökat markant under senare tid, och till ett specifikt jaktområde baserat på kunskap om de individer som finns där.

Begränsad omfattning och begränsad mängd

Länsstyrelsen bedömer att ett det planerade uttaget uppfyller kriterierna i artikel 16.1.e i art- och habitatdirektivet om att uttaget ska vara i begränsad omfattning och begränsad mängd.

Vad gäller vargstammens status och populationsnivå är länsstyrelsernas bedömning att den svenska vargstammen har uppnått gynnsam bevarandestatus, befinner sig i ett fortsatt skede av tillväxt, och att det rör sig om en art med stor tillväxtpotential. Länsstyrelsen har också tagit hänsyn till Naturvårdsverkets vägledning inför licensjakt 2018 (NV-05392-17), där det framgår att revir med genetiskt viktiga vargar ska undantas från licensjakt, och att revir med så kallade F2:or ska hanteras med försiktighet.

Uppföljning av licensjaktens genomförande och resultat

Licensjakten bör utvärderas årligen både nationellt och regionalt, för att vid behov genomföra justeringar till nästa års licensjakt. Uppföljning av utvecklingen i vargstammen sker genom årliga inventeringar av varg enligt Naturvårdsverkets föreskrifter. Uppföljning av dödlighet, migration och tillväxt görs årligen i samband med framtagandet av bland annat beskattningsmodeller.

Länsstyrelserna i det mellersta rovdjursförvaltningsområdet sammanställer årligen sina erfarenheter från den genomförda licensjakten och utbyter erfarenheter. I sammanställningen ingår bland annat frågor om jaktens planering och genomförande, effekten av licensjakten, och hur snabbt nya revir etableras. Utvärderingen sker genom dialog med besiktningspersonalen, Naturvårdsverket, andra länsstyrelser, samt jaktledare och jägare som deltar i jakten.

BESLUT
2017-09-28

Dnr 218-5730-2017

Sammanfattning

För att minska koncentrationen av varg i de områden där den är som tätast finns ingen annan lämplig lösning än licensjakt. Den svenska vargstammen har uppnått gynnsam bevarandestatus. En selektiv och strängt kontrollerad jakt av denna omfattning äventyrar inte upprätthållandet av denna. Aktuell beskattning är av begränsad omfattning och lämplig utifrån såväl målsättningen med jakten som stammens storlek.

Länsstyrelsen i Örebro län har samordnat beslutet med övriga länsstyrelser i mellersta rovdjursförvaltningsområdet. Beslutet är också i enlighet med LCIE:s riktlinjer om förvaltning av stora rovdjur på populationsnivå.

Det utpekade vargreviret i Örebro län medför licensjakt på två individer. Reviret ligger i ett område med stark förtätning av vargrevir. Därtill består paret i reviret av en hane med dotter, vilket är högst olämpligt med tanke på risken för ytterligare försämring av vargstammens genetiska status.

Länsstyrelsen beslutar därför om licensjakt efter varg i enlighet med de villkor som framgår av detta beslut.

Detta beslut kan överklagas, se nästa sida.

Landshövding [REDACTED] och avdelningschef [REDACTED] har fattat beslut i detta ärende. Vilthandläggare [REDACTED] har varit föredragande. I den slutgiltiga handläggningen deltog naturbevakare [REDACTED], länsjurist [REDACTED], vilthandläggare [REDACTED], och vilthandläggare [REDACTED].

[REDACTED]

[REDACTED]

BESLUT
2017-09-28

Dnr 218-5730-2017

Hur man överklagar

Om du vill överklaga beslutet ska du skriva till Länsstyrelsen i Örebro län. Tala om i brevet vilket beslut du vill överklaga, t ex genom att ange beslutets diarienummer. Tala också om vilken ändring i beslutet du vill ha.

Skrivelsen ska ha inkommit till Länsstyrelsen i Örebro län senast den 2 november 2017, annars kan överklagandet inte prövas.

Länsstyrelsen sänder skrivelsen med överklagandet vidare för prövning till Förvaltningsrätten i Luleå.

BESLUT
2017-09-28

Dnr 218-5730-2017

Viktigt inför och under jakten

Anmälan av jaktledare hos Naturvårdsverket och Länsstyrelsen:

1. Naturvårdsverkets jägarregister:

Inloggning via "Min Sida" på Naturvårdsverkets hemsida
(<https://jagarregistret.naturvardsverket.se>),
eller genom att ringa Naturvårdsverkets talsvar: 010-224 71 60.

2. Länsstyrelsen i Örebro:

Anmälan sker via Länsstyrelsens hemsida: www.lansstyrelsen.se/orebro
eller genom att klicka på länken Anmälan

Anmälan om fälld eller påskjuten varg: 070-184 96 70

Information om återstående tilldelning:

Telefonsvar: 070-186 50 27

SMS: skicka SMS till 076-944 76 20

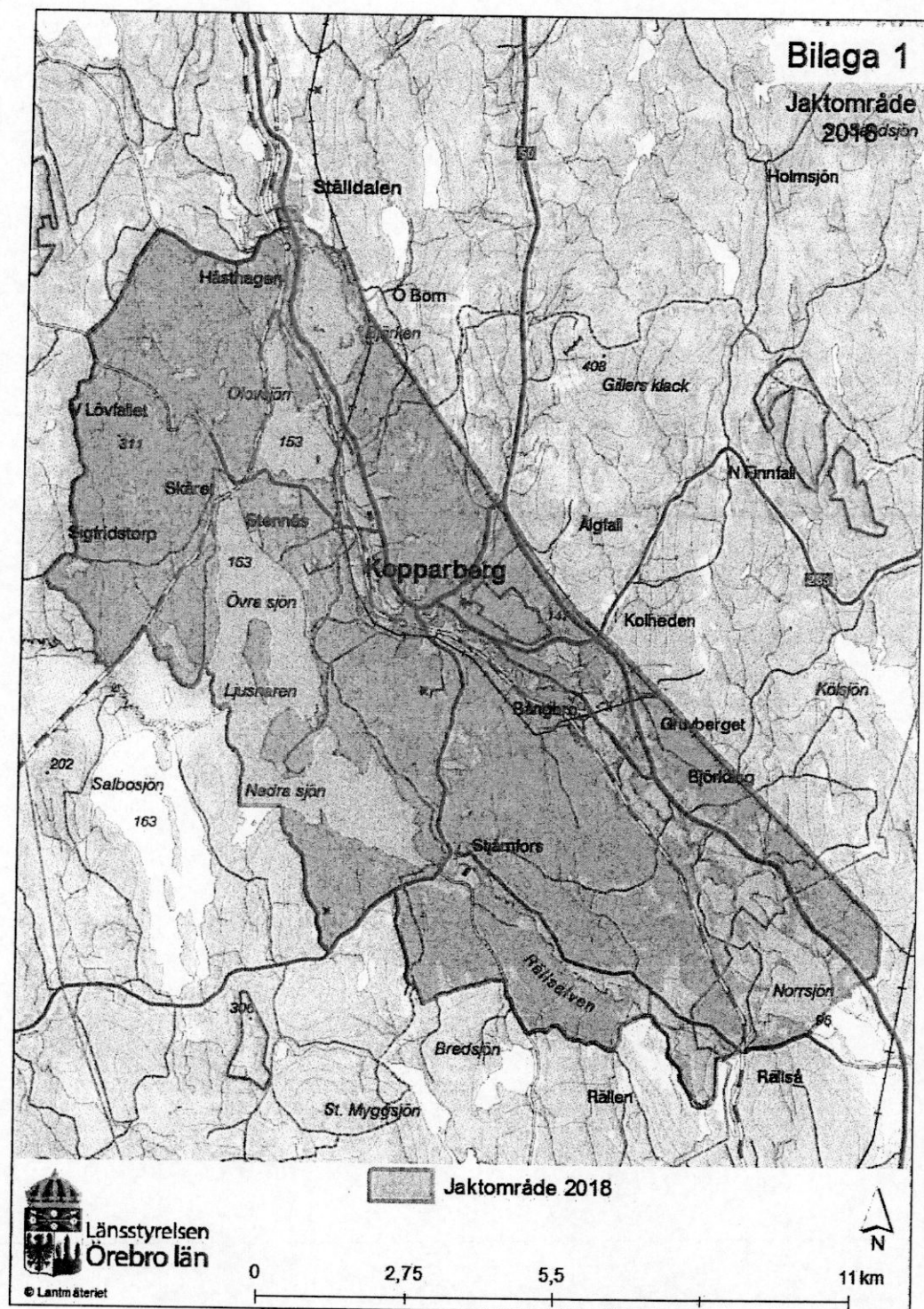
Ange följande meddelande: Spara Förnamn Efternamn Vargjakt2018

Media hänvisas till information om återstående tilldelning enligt ovan.

BESLUT
2017-09-28

Dnr 218-5730-2017

Karta över jaktområdet

Jaktområde för licensjakt på varg i Örebro län 2018. Jaktområdets utbredning kan komma att ändras efter att inventering genomförts i området inför jakten. Observera att naturreservat finns inom jaktområdet. Jakt efter varg kan vara förbjuden inom dessa, se reservatens särskilda föreskrifter.

BESLUT
2017-09-28

Dnr 218-5730-2017

Referenser

Författningar

- Art- och habitatdirektivet. Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter.
- En hållbar rovdjursproposition (2012/13:191). Stockholm: Miljö- och energidepartementet.
- NFS 2002:18. Naturvårdsverkets föreskrifter och Allmänna råd om jakt och statens vilt. Stockholm: Naturvårdsverket.
- NFS 2014:24. Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd för Länsstyrelsens beslut om licensjakt efter varg. Stockholm: Naturvårdsverket.
- SFS 1987:259. Jaktlag. Stockholm: Näringsdepartementet.
- SFS 1987:905. Jaktförordningen. Stockholm: Näringsdepartementet.
- SFS 2009:1263. Förordning (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn. Stockholm: Näringsdepartementet.
- SFS 2010:1932. Delgivningslag. Stockholm: Justitiedepartementet.
- Rådets förordning (EG) nr 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem.

Publikationer

- Elofsson K., Widman M., Häggmark Svensson T. & Steen M. (2015). Påverkan från rovdjursangrepp på landsbygdsföretagens ekonomi. Rapport 167, Sveriges Lantbruksuniversitet, Uppsala.
- Essen E. V. (2016). In the gap between legality and legitimacy (Doctoral dissertation). Publ. 2016:81, Sveriges Lantbruksuniversitet, Uppsala.
- Frank J. (2017). Beskattningsmodell för varg 2018 (No. 2017-1). Viltskadecenter, Riddarhyttan.
- Kaltenborn B.P. & Brainerd S.M. (2016). Can poaching inadvertently contribute to increased public acceptance of wolves in Scandinavia? *European Journal of Wildlife Research*, 62 (2), 179-188.
- Liberg O., Chapron G., Wabakken P., Pedersen H.C., Hobbs N.T. & Sand H. (2012). Shoot, shovel and shut up: cryptic poaching slows restoration of a large carnivore in Europe. *Proceedings of the Royal Society of London B: Biological Sciences*, 279 (1730), 910-915.
- Liberg O., Chapron G., Wikenros C., Flagstad Ö., Wabakken P. & Sand H. (2015). An updated synthesis on appropriate science-based criteria for "favourable reference population" of the Scandinavian wolf (*Canis lupus*) population. Sveriges Lantbruksuniversitet, Riddarhyttan.
- Linnell J., Salvatori V. & Boitani L. (2008). Guidelines for population level management plans for large carnivores in Europe. A Large Carnivore Initiative for Europe report prepared for the European Commission (contract 070501/2005/424162/MAR/B2), 83.
- Linnell J.D.C (2013). From conflict to coexistence: Insights from multi-disciplinary research into relationships between people, large carnivores and institutions. Report for the European Commission.

BESLUT
2017-09-28

Dnr 218-5730-2017

Länsstyrelsen i Örebro län (2016). Om rovdjur och förvaltningen av dem - så tycker länets jägare enkätundersökning riktad till jägare med jakthund. Löpnummer 2016:36.

Länsstyrelsen i Örebro län (2016). Licensjakt på varg 2015 - uppfattningar hos boende i jaktområdet enkäten riktad till boende i de områden som berördes av licensjakt på varg 2015. Löpnummer 2016:38.

Länsstyrelsen i Örebro län (2016). Om rovdjur och förvaltningen av dem - så tycker får- och getägare i länet. Löpnummer 2016:39.

Svensson L., Wabakken P., Maartmann E., Åkesson M. & Flagstad Ø. (2017). Inventering av varg vintern 2016-2017. Viltskadecenter, Riddarhyttan.

Åkesson M. (2017). Individer med lägst släktskap i den Skandinaviska vargpopulationen vintern 2016/2017. Sveriges Lantbruksuniversitet, Riddarhyttan.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Sundsvall.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.